

GYERGYÓI ÚJSÁG

A MAGYAR PÁRT PROGRAMJA ALAPJÁN.

Előfizetési árak:
Egy évre 200; félévre 100; negyedévre 50 Lei
Hirdetések milliméter díjszabás szerint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Felölsszerkesztő:
Dr. SÁNDORY MIHÁLY
Kiadó lapfűzős:
PUSKÁS J. ISTVÁN.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Regele Ferdinand-ut 33. sz. (Sándory-ház.)
Szerkesztőségi órák mindennap d. u. 2-3-ig.
Telefon: 14.

Ujév küszöbén.

Irta TÖRÖK FERENC.

A mult év tele bizonytalan tántorgó lépésekkel, fájó csalódásokkal, nyomasztó emlékekkel.

A jövőt sűrű köd, széttéphetetlen függöny takarja. Mit rejt méhében: nem tudjuk.

Merjünk-e remélni szebb jövőt? Remény! Remény! A remény kecsget, csalogat, meredek utra visz s mikor kátyuba jutunk, kiül a hegyre s lecacag.

A raktárakat, hová csalódásainkat, könyeinket, keserveinket elhelyezzük, állandóan bővitenünk kell. Megmaradt vagyonkánkat ütött-kopott lyukas bugyilárisban utszélre is kitehetjük, hogy az utonállókát megkiméljük a zsebkutatás fáradsalmaitól. Hiszen ma-holnap semmink se marad.

Vádlottak padján ülünk. Megbízhatóságunk, becsületünk, Istentől nyert minden jótulajdonságunk odavan már. Minden bitang belénk rughat. Így gondolják a felszínen nyüzsgők.

Ha becsületes, megbízható nép volnánk, ott érvényesülhetnénk a közgazdaság minden ágában, a posta, távirda, államépítészeti hivatal, az igazságszolgáltatás minden fokozatában, föl a főispáni vagy miniszteri bársonyszékekig. Ha hősi nép volnánk, nemcsak tisztiszolgák, edénymosogatók, pincsipucolók, hanem generálisok is lehetnénk. De ma-holnap szerszámainkat is le kell raknunk, iparendeléyeinket vissza kell adnunk, mert mindenre alkalmatlanok vagyunk. Legalább is ezt akarják velünk elhitetni.

Van-e még valamink? Ezt a kérdést veti fel Csikvármegye magyarsága az ujév küszöbén, mikor lyukas zsebére üt.

— Van! És van!!

Van keresztény katolikus gondolkozásunk, magyar faji öntudatunk.

Ezt a két legdrágább kincsünket szívünk legmélyebb rejtekébe rejtjük s szívünket az Oltár szentélyébe tesszük. Ide jöjjenek rombolni a templomfosztogatók, ha mernek!

Kopott ruhámat, lyukas lábbelimet, megalázott szegénységemet már nem szégyenlem. Van valaki, aki sze-

gényebb, megalázottabb, elhagyatottabb volt, mint én: a betlehemi jászolbölcsőben mosolygó Kisded. De azért angyalok zengettek fölötté Glóriát.

Az ütlegetet, az ostromozást, a töviskorona agyvelőroncsolását, a keresztthordozás gyötrelmeit, a keresztrefeszítés gyalázatát már szívesen viselem. Van, aki előttem ment a keservek útján. Az, aki ott lakik megdicsőülten oltárom szekrényében s akiről katonás nyíltsággal vallotta meg a végrehajtó hatalom: Bizonyára Isten fia volt ez!

Eszem az Élet kenyerét, iszom az Élet borából, felemelt fővel, füttyölve, dalolva vágok neki az élet útjának.

Merre léptem koppan, merre füttyömdalom csendül, az az én hazám mindenütt. Nemcsak Tiszáig, Dunáig, Dnieszter folyásáig, hanem túl a Tiszán, Lajtán, túl a Don vizén és Volgán, Turán fensikjain. Dunamedencében, Tatros, Szeret, Prut völgyeiben, minden barázdában magyar hősök pihennek. Lent a Boszporusnál, Thrácia szikláin, Rigómezőn őseim alszanak. Olasz hegyek között, Rajna habjainál küzdöttünk a világszabadságért, Krisztus keresztjének győzelméért.

A merre én járok, nekem dalol minden madár, nekem nyílik minden virág, nekem zöldül erdő-mező, nekem beszél a bérletű, velem cseveg minden patak. A csillag rám ragyog, a Tejuton őseim járnak, a szivárvány az én színeimet mutogatja, ivelése biztatón iveli át a ragyogó multat, keserű jelent, jövő bizalmát.

Felhők sötétjében bűneimet látom. Villámlásban, menydörgésben tisztulunk gyötrelmeit, bűnhődésünk keserveit.

A ragyogó nap fényében hőseink kardja villan, törvényhozóink bölcsége ragyog, magyar szentek, királyok és szűzek tisztasága áraszt áldást reánk.

Azt hiszik szegénnyé tették? Többel bíralkozunk Dárius kincsénél: miénk a keresztény gondolat s a magyar faji öntudat.

Azt hiszik gyengék vagyunk? De hiszen az erő az erőtlenségből fejlődik ki. A mik vagyunk s a mik leszünk: Isten által vagyunk, leszünk.

Ime fényesóvák repesztik meg a ködös jövőt, a vastag függönyt.

Ne tántorogjunk, ne kapkodjunk, ne csüggedjünk. Csak előre bizalommal, szilárd, dobbanó léptekkel.

A jövő? A jövő a miénk!

Haladunk, mert haladnunk kell!

Csak előre! Egyenes homlokkal, büszke fejtartással. Haladni nekünk, székelyeknek, gyergyói havasok lakóinak, a művelődés, a kultúra terén kötelességünk. Szakítsunk már egyszer ősi megátalkodottságunkkal, hisz modern eszmék, kulturmunkák nekünk sem ártanak, nekünk, székelyeknek. Nem veszítjük el ezzel faji jellegünket, szokásainkat. Rendezzünk kulturális esteket, alakítsunk legényegyleteket, leányklubokat a székely falvakban. Hisz annyi értékes anyag, annyi kincs hever minálunk. Égbekiáltó bűn, soha helyre nem hozható hiba lenne, ha ezeket a heverő kincseket nem tudnók felfedezni, csiszolni. Hány és hány székely falu van, amelyik még nem adott magáról életjelt, amelyik még nem szaggatta szét a háború után nehéz bilincseit. Hány faluban nincs olvasókönyvtár, műkedvelő társaság. Székely leányaink, leányeinknek néhol még fogalmuk sincs ezekről. Vasárnap délutánokat szétszórtan, mezőkön, füstös falusi táncházakban töltik el ahelyett, hogy egyletekbe járnának. Így vesz el, így folyik el az eredeti tehetség, elfeledve, eltemetve.

De talán mégis remélhetjük, hogy lesz másképp is, hogy a faluk vezetői megértik a szent célt.

Az élet forgataga sokat hány-vet engem. Egyszer ide, másszor oda. Látom a székelyek élnivágását, vasakatát. Így Tekerőpatakon is. Egész véletlenül kerültem szülőfalumba. Kellemesen meglepődtem, mi mindent végez ez a kicsiny falu. Lelkes tanítóival, vezetőivel az élükön gigászi küzdelmet fejt ki, hogy előbbre haladjon a művelődés terén.

Most karácsonykor műkedvelői előadás volt. Színre került a „Vörös sipka” című népszínmű. Ott voltam, gyönyörködtem a székely tehetségekben. Már maga a rendezés hatalmas munka volt, melyet sikeresen végeztek Vadász József Ö. T. főparancsnok és Pallavics József kántortanító. A szereplők pedig valóban derekas munkát végeztek. Mindenik a maga szerepében igazán a tudása legjavát adta.

Farkas Sándor Ambrus gazdát, a régi jó időkbeli való öreg bácsit alakította. Élénk játéka, nagy alakító képessége sok derűt, sok mosolyt lopott a közönség szívébe.

Hasonlóképpen Örzse, a felesége, akit György Jánosné alakított. Az édesanyját, a fiát.

Gyergyói Bank és Takarékpénztár Részvénytársaság

Telefon: 25.

Főtér, Czifra-ház.

Sürgőnycim: PUSKÁSBANK.

Saját tőké: 2,500.000 lej.

Betéteket elfogad könyvecskére és folyószámlára a legelőnyösebb kamatoztatás mellett.

Kölesönt nyújt bankszerű fedezet mellett.

Vállalja az összes bank és takarékpénztári megbízásokat.

Letéteket elfogad őrzésre.

BIZTOSÍTÁSI KÉPVISELET.

ért aggódó anyai szívet, olykor siró, olykor kacagó asszonyi típust briliáns, pazar tehetséggel játszott.

János, a fioknak (György János) jutott a legnehezebb szerep. De ezt fényesen megjátszotta György János, akit méltán neveznek a faluban „szinész”-nek. A tragikumot, mely egy megesált fiatal szív halálos vergődésében nyilvánul, oly frappánsan, oly megrázó erővel alakította, hogy méltán megérdemelte a sok tapsot. A leány szerepben Gál Terike brillírozott. Játékában az olykor kacér, olykor csalogató, máskor komoly, könnyező magyar leányt jelezte. Énekeiben, táncában rátermettséget mutatott. Idővel, reméljük, mint kész, kiforrott műkedvelőt fogjuk viszontlátni.

A fénypontja az egész darabnak Muresek Tóni Matyi szerepe volt. Rutinos játéka, dőlő termete, csinos, férfias hangja, csizmái sarkantyúinak dallamos csengése sok fiatal leánynak vitte el éjszakai álmát.

Kisebb szerepükben Madaras Rózsika, Madaras Annuska, Gál Erzsike, György Ignác, Imre István, Nagy József, Tódor János, Antal Sándor, Fülöp Juliska, Bokor Etelka, Todor Sándor, Főrika István, Bence Ágoston, Bokor István és Nagy József, mind oly kiváló játékkal, alakítással járultak az együtteshez, hogy méltán megérdemlik a dícséretet.

Az előadás teljes anyagi és erkölcsi sikerrel végződött. Látszik, hogy a tekerőpataki tüzoltók nemcsak a hivatásuk terén, de a színpadon is otthon vannak.

Adja az Isten, hogy sok székely falúnak legyen ilyen derék vezetősége, ilyen tüzoltósága, mert csak így tudnak haladni előre törhetetlenül, szemük előtt tartva, hogy haladniuk kell.

Ifj. Vadász József.

Körsétán az esztendő végén.

Egy fél nap van még hátra és befejeztük az 1927. esztendőt, és lepergett életünk filmjének egyik jelenete, vagy talán felvonása és előtűnk áll az 1928-as életkilométerjelző és sohasem tudjuk, vajjon nem az fogja-e jelezni életünk utjának utolsó stációját is egyszersmindkorra.

Nagyon meghatottak e gondolatok és így filozóftam magamban: Az ember szeret visszatekinteni az elmúlt évre. Valahogyan szeretné összegezni annak a fáradságnak eredményét, amivel egész évben gyötörte magát vagy gyötörték őt mások. Nem is hiszem, hogy akad ember, aki vissza ne tekintene előző évi sáfarkodására — mondtam magamban.

Elhatároztam, hogy megintervjuvolok egy pár embert, akinek a sáfarkodása különösen érdekelt.

I.

Először Kisebbségi Nyomortársunkat kerestem fel és a következő szavakat intéztem hozzá:

— Szenvedő pajtás, mi a benyomásod a még pár napig tartó esztendőről? Mit tettél ez évben és mi az eredménye tevékenységednek? Tárd elém 927-es mérlegedet!

— Ne azt kérdezd tőlem, hogy mit tettem, keservkollégám, hanem inkább azt, hogy mit tettek én velem! Az év folyamán legtöbbször a kalendáriumot néztem — és kihúzott zsebéből egy váltólejárati naptárt. — Ime, ez 1927-es gazdasági tevékenységem összege — folytatta, miközben egy csomó lejárati jegyen hagyta lefelészni szememet. Sietve álltam tovább.

II.

— Álljon szá meg, Károly bácsi, szeretnék valamit kérdezni magától. Megmondaná-e nekem, hogy ebbe az esztendőbe hogy hozott a földje?

— Hozni úgy hozott, hogy furt bjárók tova a bankba pénzt felvenni s esent törleszteni.

— Hát az állatállománya gyarapodott-e? — okoskodtam.

— A' nem, met ha nincs legelőd, hova csapod őkök.

III.

Utam a közhivatalnokhoz vitt. — Közhivatalnok, szívesen meg olyan röviden, mint amilyen egyszerűen csak a francia beszél tisztjéhez, vagy rendőrbiztosához. — Közhivatalnok, — ismételt — mi jeleset művelt Ön 1927-ben? — Kijelentette, hogy nagyon szívesen visszatekint erre a 12 hónapra, már csak azért is, mert az Idő, mely alatt hivatalában munkálkodott, éppen két hónappal megelőzte a

Pénzt, amit, ha nem is kapott meg, de már elköltött. Nem akartam megcáfolni, hogy én az iskolában úgy tanultam, hogy Idő és Pénz egyenes arányban állanak egymáshoz és hogy ha az egyik az alany, akkor a másik okvetlenül állítmány. — Itt is végeztem és egyenesen a

IV.

Divatáruhoz állítottam be. Jó vásárt kívánok — óhajtottam falusiasan — én, kérem, arra vagyok kíváncsi, hogy ebben az évben milyen üzletmenetük volt. Diszkréció mellett!

— Ha a nyakkendőimre nézek, akkor mindig egy szorítást érzek a nyakamon — viszont ezek a keztyűk ez évi kitűnő Vámpolitikánkat juttatja eszembe, mely ugyancsak megtanított keztyűbe dudálni. — Még valami „rossz dollár-kurzus”, meg „régibbszerzés”, továbbá „hitelre, amennyit akarsz” és „bankkal dolgozunk” felét mondott. Pár pillanatig bámultam hol rá, hol magam elé, azután zajtalanul kiosontam az ajtón.

V.

Elmentem a Fásokhoz is. Azonban alig zengtem el a mondókámat, már is lesújtott a felelet.

— Hát kérem, maga jön hozzánk érdeklődni? És éppen most?

Valamit a rég óhajtott tarifa leszállításról rebegettem, de csak egy megvető pillantásra méltattak.

VI.

Még bekopogtattam a Bankvezérhez is. Mivel nagy számárságot követtem el a fásoknál azzal, hogy nem mint bankos kértem felvilágosítást, elhatároztam, hogy helyre hozom hibámat és a Vezérnél, mint faszaknabeli próbálom kielégíteni közgazdasági tudományismeretemet. Azonban a Vezér azt állította, hogy ő most nem ér rá, különben is én tudom a legjobban, hogy hogy s mint... És együtt szidtuk a visszleszállítási hitel szűkmarkuságát. A készülő Banktörvényt is nagyon dícsértük.

VII.

Megintervjuoltam Hollandiát is. Mindekelőtt azt kérdezte, hogy szeretem-e a sajtot — már mint a hollandit — toldotta hozzá.

— Milyen kedves! — mosolyogtam magamban meghatódva — hogy gasztronómiai vágyaim kielégítésének finomabb nűánszai is érdekliek.

— Ó igen, köszönöm kérdését — bólintottam a 80-as évek modorában.

— Kérem, tovább ne is mondja, hiszen az egész város tisztában van, hogy Ön miben jár. Irja! így gyorsabban végzünk!

— Én nem adhatok!

— Mit, kölcsönt? — hüledeztem elsápadva.

— Dehogy! — Intervjút! — kiáltotta bösen.

VIII.

Éppen szembe jött velem egy könyv elki-helyezéssel foglalkozó ur. Mielőtt még Kunt Hamson 10 kötetes diszkidását megvetette volna velem, megelőztem és vállatára fogtam.

— A legjobb üzletet pár hónappal ezelőtt itt csináltam. 100.000 leit hozott.

— !?! — következtettem arra a hatalmas könyvmennyiségre, amit eladhatott, hogy ha a percentje ilyen nagy összeget tett ki és könyvmoly létemre örömtől repestem kulturfejlődésünk e hatalmas fellendülésén.

— Én, uram, a Biblián kerestem — fejtette ki bővebben.

— A Biblián?

— Igen, a 32 levelün!

Már nem bírtam gyalog menni. Jó, hogy megláttam a cég kocsiját.

IX.

Többször bekopogtattam hozzá, de egyetlen egyszer sem sikerült otthon találnom a — Végrehajót. Hivatalosan volt mindig elfoglalva.

X.

E súlyos fáradságok után, kimerült agyamat kissé pihentetni akartam és elhatároztam, hogy egy hosszú sétát fogok tenni. Az Adóhivatal előtt azonban ilyen ötletem támadt: Meg fogom kérdezni az adóférfiakat is, mit és hogyan sáfarkodtak e szép esztendőben.

Befordultam a kapun, azonban nem tudtam bemenni, mert a kapu alatt fehérlett szőre két tehénnek, egy szekér is húzódtott utánuk. A szekéren a Singer cég legújabb alkotásán kívül többek között egy böleső is volt, hogy tartalma volt-e, avagy gyermektelenül ringott, igazán nem tudom. De különben sem voltam már rá kíváncsi. Sarkon fordultam.

Végleg elment a kedvem a további adatgyűjtéstől. Otthon pedig érthetővé vált az az udvariatságom is, hogy kijövet sehosem köszöntem, de még boldog új évet sem kívántam.

— *kj.* —

EGÉSZSÉGÜGY.

A vérbaj. (Syphilis.)

Előző cikkemben rámutattam, hogy a fertőzés nemcsak közvetlen érintkezés, hanem átöröklés útján is létrejön. A csecsemő a szülés előtt, alatt és után is fertőződhetik. Leggyakrabban az első mód, mikor tudniillik még a méhben a syphilises lepény útján történik a fertőzés.

Az öröklött vérbajról csaknem évszázadokon át folytak az orvosi viták. Colles-Baumes törvénye (1837—1840), hogy vérbajos gyermeknek tünetmentes anyja védett (immun) a vérbajjal szemben, valamint a híres Próféta-törvény, hogy vérbajos anya tünetmentes gyermeke immun a vérbajjal szemben, ma már mind halomra dőltek főképp Matzenauer grázi professzor vizsgálataira nyomán.

Ma már általánosan elfogadott elv, hogy vérbajos szülőktől csak vérbajos gyermek születethet s hogy vérbajos gyermeknek még tünetmentes anyja is vérbajos. Csak azon ritka esetben szülhet egészséges gyermeket egy vérbajos asszony, ha a fertőzést a terhessége utolsó hat hetében kapta. Ebben nincs azonban köszönet, mert az ilyen gyereket is rendszerint utólag megfertőzi az anya.

Vérbajos asszonynál gyakori a vetélés, de még gyakoribb a koraszülés. Minél fiiszebb a fertőzés, annál valószínűbb, hogy halott, vagy nem életképes, koramagzat jön világra. Régebbi fertőzésnél élő magzatot is kaphatunk. Az ilyen gyermek is azonban már legtöbbször magán viseli az öröklött vérbaj jellemző jeleit.

Az ilyen csecsemő rendszerint koraszülött, alig 2000—2500 gr. a súlya, s a testen vagy már születésekor, vagy már az első 3—6 hétben, néha később is bőrkütyések jelennek meg. Ezek sokféle változatot mutathatnak. Igen jellemzők a tenyereken és talpakon fellépő lenese—bab—mogyorónyi savóval vagy gennyel telt piros udvaru hólyagok. Az ilyen gyerekek az ornyálkahártya elváltozásai miatt erősen szuszognak, ornyálásukból savós-gennyes-véres váladék ürülhet, ami ha beszárad, erős légzési és szopási akadály lehet. Később az orrszontok tönkremenése következtében a nyereg-orr, az arcszontok tönkremenése következtében pedig az u. n. lorguette orr jön létre. A lép rendszerint megnagyobbodott, többször a máj is, a köldök igen mélyen fekszik. Igen változatos tünetek lehetnek jelen a központi idegrendszer, valamint a csontok részéről is; ezeknek azonban részletes vázolósa itt nem lehet célom.

Néha megtörténik, hogy a gyermek úgy a születéskor, mint az első életévekben teljesen egészségesnek látszik s csak a második fogzáskor vagy még később jelentkeznek az első vérbajos tünetek. Ezen késői öröklött vérbajra (lues hereditaria tarda) igen jellemző az u. n. Hutchinsonféle trias: szaruhártyalob, nagyothallás esetleg teljes sükettség s a két középső felső metszőfog koronája szélén félholdszerű vájulat.

Ujabb vizsgálatok kimutatták, hogy nemcsak a szülők, de a nagyszülők vérbaja is örökölhető s így megtörténhetik, hogy a nagyapa bűneiért még az unoka is bűnhődik.

A betegség felismerése sokszor csak vérvizsgálat, az u. n. Wassermann-reakció útján lehetséges. Nem tartozik e cikk keretébe a reakció lényegének ismertetése, csak annyit említek meg, hogy a fertőzött vér pozitív eredményt ad, amit a reakció foka szerint egy, kettő vagy három (+) kereszttel jelzünk. A tiszta vér negatív (—).

A reakció felfedezése nagyot lendített úgy a betegség felismerése, mint gyógyítása terén. Bár vizsgálati állomások csak nagyobb városokban vannak (Marosvásárhely, Kolozsvár, Brassó stb.), mégis mindenki könnyen elvégezetheti, mert a betegől vett vért a kezelő orvos könnyen el tudja juttatni a vizsgáló állomásra.

Ez a vizsgálati mód igen értékes eszközt adott a hatóság kezébe a notórius vérbajterjesztők (prostitúáltak) ellen. Fejletlen közegségügyünk szomorú bizonyossága azonban, hogy nagyon sok, hatóságilag egészségesnek jelzett prostitúált szabadon terjesztheti a gyilkos kórt, minthogy nincs bevezetve ezeknél a bizonyos időközökben megismétlődő rendszeres vérvizsgálat. Nemrégiben a hódmezővásárhelyi közkörház közölt egy megdöbbentő statisztikát a prostitúáltak vérbajáról. Itt ugyanis kivétel nélkül minden prostitúáltról rendszeresen ismétlődő Wassermann-reakciót végeztek s kitűnt, hogy a teljesen tünetmentes prostitúáltaknál — tehát akiket a hatósági orvos vérvizsgálat nélkül egészségesnek jelzett — 50—60%-ban adott pozitív eredményt a Wassermann-reakció.

A budapesti II. számú belklinika, ahol tekintet nélkül a beteg panaszára, mindenkinél vérvizsgálatot eszközölnek, ez év októberében közölt egy statisztikát, mely szerint a klinikát belgyógyászati bajjal felkereső betegek közül 12—13%, azaz minden 8-ik beteg vérbajos.

Érdekes megfigyelés, hogy a legtöbb késői vérbajos beteg kiváló előszeretettel tagadja le a

fiatalkori fertőzést, mert kizártnak tartja, hogy egy 10—20 év előtti „jelentéktelen szőrvágás” vagy „dörzsölés” lehet az oka fulladásos panaszainak, vagy cikázó rheumás fájdalmainak.

Nem ok nélküli hát az orvosok azon figyelemztetése, hogy minden fiatalember, mielőtt a házasság szentségébe lép, tartsa lelkiismeretbeli kötelességének még gyanu nélkül is a vérét megvizsgáltatni, mert ezzel igen sok családi tragédia volna megelőzhető.

Dr. Csiky János.

HIREK.

Szilveszter éjjelén.

Rég reánk maradt tradíció, talán emberi ösztönszerűség, hogy az év utolsó napján egy percre megállunk, gondolkozunk és mindegyikünk futólagos összegeztetést készít: milyen volt az elmúlt esztendő... s mikor számot adunk önmagunknak erről, akaratlanul is visszahívjuk a régi idők szép emlékeit és én azt hiszem, a Ma életadományai vajmi keveset nyújt mindnyájunknak... Ha visszagondolok gyermek-, férfi-éveim egyik-másik Szilveszter-éjszakájára, amikor a nagyváros utcáján tombolt az élet, minden oldalról a jókedv zenéje hangzott; ezen az éjszakán a szeretet mosolygós arca csalogatón intett mindenki felé, férfiak és asszonyok, idegenek és jóismerősök az ember mélyén meghúzódó melegség kitörésével ölelték egymást, ma az jut eszembe, hogy észrevétlenül belekerültünk a Vörös Malom örlőjébe, ahol diadalát üli a Rossz, az Erkölcstelen és mindazon jelenségek, melyek az embert embertelenné tették... Ha eseteket hallunk, ha hírságok hasábjait nézzük, diplomaták szónoklatait vizsgáljuk, vagy az emberiség bármely életmozdulását figyelemmel kísérjük, szomorúan kell tapasztalnunk, hogy mindenütt, talán a levegőben is ott lappang sok szerencsétlenségnek a kuforrása: a gyűlölet... Apró anyagi érdekek, egyéni hiúság, önzés és ugynevezett kötelező hazugságok kormányozzák az egyes embert és a nagy világot és még azokat is, akik a tömegeket irányítják, mindenütt azt mondják, illetve úgy cselekednek, mintha harsányan kiáltanák: „L'etat c'est moi. Az állam Én vagyok.” Nem az Ember alkotását nézik, nem azt bírálják, hogy ki mit adott az emberiségnek, hanem, hogy ki az illető, melyik nemzethez tartozik, mi a vallása és főképpen, hogy ki vagy kik állanak a háta mögött... Az emberi alkotás ilyenformán csak relativ eredményt mutathat fel, mert ami nagy és üdvöztető a föld egyik darabján, az gyűlöletet kelt egy másik helyen...

Ép testben, ép lélek, így tanultuk ezt valamikor. Ma érezzük e szerény mondatnak nagy igazságát és fájdalommal kell látnunk, hogy beteg a Test és a lelkek méltelyezettek...

Segíteni most nem lehet és hosszú idő kell ahhoz, hogy visszatérjen a lelki egyensúlyozódottság, amely visszahozza a nyugalom korszakát, amikor újból örülni tudunk egymásnak, és a szeretet aranykévéje fogja besugározni a földet, ahol nem nemzetek, fajok és vallások szerint osztályozunk, hanem megkeressük és megtaláljuk az isteni Ideált, az Embert... (m. z.)

Éjfél előtt.

Még tombol, még őrzöng a Jelen,
Még éjfél előtt van, az Övé az Élet,
A rohanó percek — a Ma
S az ucca-lámpák sápadó fényében
A Jövővel a nagy találkozára vár.
Halotti maszkban, vigyorgó képpel
Már nyújtja is felé szurtos két kezét,
Hogy rátapossa álnokságait.
Tomboljatok hát, még éjfél előtt van,
Halotti maszkjában még ott a Jelen
S a függöny még úgy áll legördületlenül.
Rivaldák tüzeiben még kacajok égneek
És átkos szenvedélyek sóhaja közül
Titkolt vágyaknak jajai törnek.
Bucsuazzatok hát láztól izzó
Könnyes multak, esték,
Hol vérré, jajjá lett mind a festék,
Hol csak a gőg közönye tombolt,
Hol meghalt minden emberi erő,
Hol a szent kultura posványba fulladt
S hol az Életnek csak feslett maszkja volt.

És Éjfélkor, a nagy találkozás,
Ne fogj kezét a multtal eljövő Jelen
Nehogy annyi kín, sóhaj, fájdalom
Tapadon hozád s Te is bűnbe ess.
Gloriázott fejjel lépd át a küszöböt
S mondj halált a Mult átkaira!
Kacagva jöjj s mi szivből fogadunk,
Hogy rügyet fakassz majd a tél után,
Ho-y megmutasd, hogy az újra jöttöd
Szébb, boldogabb lesz, mint a többiek,
Hogy nem lesz több jaj, sóhaj, fájdalom,
Hogy lecsókolod mind a könnyeket.
Illat, virág, madárdal, napsütés
Nem lesz többé csak csalfa látomány,
S a szent vágy nem csak álom marad,
Hogy lesz még több földi boldogság!
S ne zengd, hogy nem lesz több derű
És nem lesz már többé tiszta szív soha.
... Mi bízva tárjuk karjaink Feléd,
Hogy új Hitekkel új Életet oltsz
S hófehér lepelben áldozó szívekkel
Köszöntünk Téged Ezerkilencszázhuszonnyolc!

Blum Sándor.

— Elhalasztódott a ditrói aranymise.

Mult számunkban közöltük volt, hogy Takó János főesperes Ditróban január 8-án tartja aranymiséjét, amellyel kapcsolatban hivei a népszerű, ősz papot nagy ünneplésekben szándékozzák részesíteni. Most közöljük, hogy az aranymise és az azzal kapcsolatos ünnepségek január 15-re halasztódtak el.

— Eljegyzés. Gyergyószentmiklós társadalmának egyik közkedvelt tagja, Takács Lajos, a Marosvásárhelyi Agrár Takarékpénztár gyergyószentmiklósi fiókjának vezetője, december 24-én tartotta eljegyzését Cseh Gizike urleánnyal Csikszeredán. Öszintén gratulálunk.

— A Katholikus Népszövetség szárhegyi szervezete karácsony első és másodnapjának estéjén pásztorjátékkal összekötött műsoros estélyt rendezett. Az érdeklődés oly nagy volt, főleg karácsony ünnepén, hogy a Márdirosz nagyterme zsufolásig telve volt a gyermek Isten tiszteletére megjelent hivelkel.

— Halálozás. Egész Gyergyóban nagy megdöbbenést és őszinte részvétet keltett Schwartz Gyula kereskedő hirtelen halála. Huszonhetedikén reggel még teljes egészségben ébredt fel az életerős; jókedélyű ember, majd hálósobájában egyedül maradt s mikor később családja nyugtalanodni kezdett késői felkelése miatt, halva találták ágyában. Agyvérzés ölte meg. Felesége és három gyermeke gyászolja. — Temetése nagy részvét mellett volt 28-án.

— Műsoros estély Kilyénfalván. December hó 25-én este a kilyénfalvi tantestület tombolával egybekötött műsoros estét rendezett. Mihály Lajos plebános, Mihály István kántortanító és Péter Árpád tanító fáradságos munkájának gyümölcse az úgy erkölcsileg, mint anyagilag, igen szépen sikerült est.

— Feloszlatták a szárhegyi községi tanácsot December hó 24-én Cotta Salamon járási főszolgabíró a községi tanácsal közölte a vármegyei főispán feloszlató rendeletét. Ugyanakkor a folyó ügyek vitelére kinevezett tanácstól bevette a hivatalos esküt.

Az új tanács tagjai lettek: Oláh Gyula elnök, Oláh Albert, Ferencz Tamás, Angi Balázs, Szász Imre, Laczkó János, Gáspár Kelemen, Korpos Máté és Ferencz Ignác.

— Az alfalvi Iparos Olvasókör bálja. Karácsony másodnapján az alfalvi Iparos Olvasókör dr. Pop Baldi Aurél védnöksége alatt igen sikerült bált rendezett.

Szilveszter este pedig az Uri Kaszinó rendezői fényesnek ígérkező bálját dr. Pop Baldi Aurél kaszinóelnök védnöksége alatt.

— A szárhegyi dalárda működése. A P. Kristó Modest által szervezett dalárda feledhetlenül szép karácsonyt hozott a hivelkek. Karácsony éjszakáján és napján, valamint Szent János ünnepén a zárda-, Szent István ünnepén a plebánia-templomban gyönyörködtettek lélekemelő szép karácsonyi énekekkel, több szólamban énekelve a hivel nagy tömegeit.

— Üzletfeleinek és jó ismerőseinek boldog új évet kíván

Weinstein Eduard,

„Steaua României” biztosító titkára.

— Ujra lesz nappali áram délelőtt is. László Antal városi főmérnök folyó hó 29-én közölte az érdekeltekkel, hogy a nappali áram átmeneti nehézségeit sikerült leküzdenie s 1928. évi január hó 2-tól újra üzembe hozza a délelőtti áramot is. Hogy azonban ez sikerülhesen, bizonyos áldozatot kell hozniok a nappali áramfogyasztóknak is: az eddigi 450 egységért 8 lejre kénytelen emelni. Eddig ugyszólván egész Erdélyben városunk kapta a legolcsóbb áramot, amennyiben világításért 12, nappali fogyasztásért 450 lej volt egy kilowatt ára. Ezzel szemben Csikszeredán 20—20, Déván 18—18, Marosvásárhelyen 13—620, Lugoson 14—8, Szászrégenben 20—75, Sepsiszentgyörgyön 13—12, Segesváron 23—9, Kézdivásárhelyen 18—13, Temesváron 14—750, Besztercén 14—850, Kolozsváron 10—550 és Désen 13—650 a világítási, illetőleg a nappali áram kilowattja. Láthatjuk tehát, hogy a nappali áramnak még 8 lejre való emelése mellett is sok városnál lényegesen olcsóbb a mi áramunk.

* Kiadó azonnal is Madaras-u 1. sz. alatt szoba, konyha és pincéből álló lakás. Érdeklődni Rákóczi-ut 8. sz. alatti bodegában.

— Nem hiúsult meg a holland kölcsön. Egyes kolozsvári és vidéki lapok, a diákzavargásokkal kapcsolatban oly híreket közöltek, hogy a székely egyházaknak perfektuálás alatt álló hollandiai kölcsöne a zavargások miatt meghiusult. E hírek nem felelnek meg a valóságnak. A kisebbségi polgárok és idegen vagyonok elleni támadássorozatok, bizonyos, hogy egy cseppet sem emelték Románia külföldi hitelét, a holland bankok azonban ismernek bennünket s bizonyára tudják, hogy a mi bonitásunkat felelőtlen elemek titokban hivatalosan támogatott éretlenkedései semmiképpen nem érinthetik, másfelől pedig a Székelyföld a diákzavargások folytán hálá Istennek számbavehető kárt nem szenvedett. Így a talán tendenciózusan terjesztett hírek nem felelnek meg a valóságnak és a kölcsön-ügy egyelőre nyílt kérdés marad.

— Építőipari tanfolyam Marosvásárhelyen. A marosvásárhelyi Kereskedelmi és Ipar-kamara építőipari tanfolyamot rendez. Résztvehetnek ács és kőműves segédek, tanoncok, valamint szaktárgyitanfolyammal nem rendelkező iparosok is. A kurzuson a szaktárgyakon kívül román nyelvet is adnak elő. A tanfolyam ingyenes, a jelentkezők kedvezményes áru ellátásban részesülhetnek a marosvásárhelyi Iparostanuló Otthonban. A tanfolyam december 20-tól április 1-ig tart. Beiratkozni egyszerű kérelemmel lehet.

— Apaállatvizsgálatok. A gyergyói járásban az apaállatvizsgálatok mult hónapban megtörténtek. A vizsgálóbizottság Cotta Salamon járási főszolgabíró, Vogel Jakab csikvármegyei főállatorvos és Fülöp József járási állatorvosból állott. Az összes gyergyói községek meglettek vizsgálva, a tavalyi állatállományhoz képest nagy előhaladás mutatkozik. Első helyen áll Remete, Szárhegy és Alfalu, hol az apaállatok a legszebbek és a legjobb gondozásban vannak. Jó gondozásban találtattak Ditró, Ujfalu, Tekerőpatak, Csomafalva, Kilyénfalva és Vasláb községeiben is. Az apaállatok a községek valamennyiében nagyobb részben simmenthali faj s mondhatni, Nagyromániában ezek a községek a legmegfelelőbb istállókkal vannak felszerelve és e téren vezető szerepet visznek, mintaképül szolgálhatnak.

— Ha a vadász berúg. Szárhegy karácsony estéjének kellemes hangulatát izgalmas esemény zavarta meg: Csiby Miklós odaváló vadászember borközi állapotban beállított a Márdiros-féle vendéglőbe s az ott iddogáló legényekbe belekötött. Ezek egy darabig tünték izgágaságait, majd, mikor asztalukat is felborította, egyszerűen kihajították a vendéglőből. Felmérgeződve szaladt haza puskájáért s míg valaki észrevette volna, az ajtón keresztül belőtt a még esendesen együtt üldögélő társaságra. Ugy látszik, meg se tudta különböztetni, hogy milyen töltényt tesz a puskába, s így eshetett meg, hogy apró söréttel lőtt, amelyeknek csak annyi erejük volt, hogy a külső ajtót átütötték, a belső ajtó fájában azonban megakadtak. Így sebesülés nem történt s csak a szomszédság s az érdekeltek ijedtek meg. Érdekes, hogy ez nem első esete a teljesen sportszerűtlenül viselkedő vadásztársasági tagnak, amikor berugva hirtelen mérgében fegyveréhez folyamodik olyannyira, hogy vadásztársai az egyesületből való kizárására legkomolyabban gondolnak.

Az Uránia mozgószínház hírei.

Szilveszter este és újév napján mindhárom előadason a berlini Ufa gyár superprodukcója a

FAUST

fog menni. — Helyszűke miatt nem foglalkozhatunk érdeme szerint ezzel a művészi eseménnyel, így csak röviden regisztráljuk, hogy Mephistot Emil Jannings, a Quo Vadis hőse játssza és hogy úgy a rendezés, mint a filmtechnika mechanizmusainak csodái együttesen alkották meg e páratlan filmremeket.

Kibővített zenekar.

Első

16—5

Gyergyói Temetkezési Vállalat

Özv. Szenkovits Jenőné

Arany János-ut 4. szám alatt, a Zárdaival szemben levő utca.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Gyergyói Árva-ház gyermekeinek karácsonyi ajándékául az Ipartestület megbízásából Novák Béla gyűjtése: Gyergyói Bank és Takarékpénztár, Gáspár Máté, Lengyel József vendéglős 200—200 lej, Barna Ferenc, Sándory Mihály, Berkovits Lázár, Szócs L. Albert, Nagy István, Kádár Miklós, Novák Béla, Schuller Károly, Pongrácz Balázs, László István, Balázs Ferenc, Sándor István, „Transsylvania” Bank, „Agrár” Takarékpénztár, Kassay Imre, Bogdán Jeró 100—100 lej, Buslig János, Müller Gábor, Ferenczi Árpád 60—60 lej, Csobotár Aurel, Szócs Áron, Stefáni Máttyás, Berecz Márton, Csiby János, Bérés Ignác, Stengel Károly 50—50 lej, Kari Albert, Rizoli Antal, Blénessy Károly, Bagi N., Humme György, Kahan I., Ausländer Béla, Gociman György, Barna István, Albert Márton, Strasszer János 40—40 lej, Müller József 30 lej, Kozma Gyula, N. N. 20—20 lej. Összesen 3350 lej. Az árvák nevében fogadják hála köszönetemet. A gyűjtő.

* **Besztercei Cserépkályhagyár** vezérképviselétével egész Csikvármegyére Laurentzy Rudolf kereskedő Gheorgheni lett megbízva. Személye elég garancia, hogy ezután a közönség a legnagyobb megelégedésére lesz kiszolgálva. Nagyon előnyös árak és feltételek mellett vállal új kályhák felállítását és régiéket átalakítását és javítását.

Laurentzy Rudolf a közönség meghívására díjmentesen és kötelezettség nélkül bárhová elmegy ezen ügyben tárgyalni, vagy pedig az üzletében mindig a legnagyobb készséggel áll az érdeklődők rendelkezésére.

Állandó kályharakója van itten Gyergyószentmiklóson, miért is a legrövidebb idő alatt teljesít vállalt munkákat.

Ujév napján ...

Ismét eltűnt, elmúlt a várt Ujesztendő,
Kevés örömevel, ezer bánatával ...
Mintegy kiáltón: Ember! a jövőendő
Végeláthatatlan... ne légy büszke rája — ...
Mikor nem is sejtéd, a halál kaszája
Lesújt, s balvégzeted elsodor magával —!

Hányan szenderültek örök nyugalomra,
Kik még egy év előtt minden jót kívántak ...
S tán, kiknek kívánták ... a friss sirhalomra
Azok dobtak hantot ... zűrzavar az élet ...
Ember! hogy találjon rendben az ítélet — ...
Vigyázz életedre! halálra is szántak ...!

A nemzeteknek is ugyanez a sorsa!
Vigyázzon, aki a jövő magvát veti ...
Trónok, birodalmak leomlanak gyorsan,
Ha nincsen belátás, nincs erkölcsi alap.
— Hiába dacolt a híres „Gessler kalap” —! —
A nemezis árnyát, jó előre veti —!

Kálváriát járó, jó Magyar testvérek!
Ne kívánjatok Ti, földi jót egymásnak.
Alig születnek meg, s elmúlnak az évek ...
Hitet kívánjatok, lángoló szeretettel ...
S a remény, mely bennünk soha nem veszett el ...
Testet ölt, győzni fog ... ne higgyetek másnak,
Mint a régi, igaz arany közmondásnak.

„A könny, a vér, a kín feltámaszt és temet ...
Fájó könnyet hullat, ki előre névet ...!”

Szárhegy. Angi Balázs.

SPORT.

Ferencváros külföldi turán levő magyar csapata Kairóban 4:2, Alexandriában 3:0 arányu győzelmet aratott.

Ujpest Velencében 9:2, Bolognában 1:0 arányban győzött. A szegedi Bástya pedig Milano csapatát győzte le 2:0 arányban.

Eötvös Zoltán, a híres gyorskorcsolyázó bajnok, a budapesti Korcsolya Egylet versenyén 5000 méteren 9 perc 22'7" idejével országos rekordot állított fel.

Követendő példa. Szeged városa sport célokra 30.000 pengőt állított be büdzséjébe. A magyar főváros pedig a rákosfalvi gyakorlótérből 120 holdat adományozott sportliget és a ligetben létesítendő nemzeti stadion céljaira. A főváros kiváló sportérzékéről tanuskodó nagylelkű adományával a világ legnagyobb sportligetének létesítését teszi lehetővé. Reméljük, hogy városunk tanácsában is teljes megértéssel fog találkozni a Sport Egylet jogos kérése.

Helyi sporthírek. A Sport Egylet új választmányra, tekintettel arra, hogy tagjai közül többen nem voltak itthon, még nem tarthatott ülést. Legközelebb azonban összeül a választmány dr. László Dezső kamarai képviselő elnöklétével.

Ping-pong a jégpavillonban. Felhívjuk a jéggazda figyelmét az egyesület birtokában levő ping-pong asztalra, amit könnyű szerrel el lehetne helyezni a jégpavillonban. A tenniszasztalon nem korcsolyázók is játszhatnak és így csak fokozódnak az érdeklődés a jég iránt.

Jéggazda ezután is kéri a bérleket a hataralékos bérleti összegeknek legkésőbb ujév napján való kiegyenlítésére.

Óráat javít

szakértelemmel és jutányosan

Stein Salamon

órák és ékszerész (postával szemben)
Szemüvegek orvosi rendelésre.

Aragont disztárgyak Sándorynál.

ILLATSZEREK, SZAPPANOK!!

és egyéb toilette cikkek

Gyergyószentmiklóson

a legolcsóbban árusít

a „VÉNUS” parfümeria.

Szíves pártfogást kér Ausländer Béla droguista.

Értesítés! Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Gheorgheniben (Gyergyószentmiklós) a Fogarassy-utca 8. szám alatt, közvetlen a róm. kath. plebánia mellett levő

„KEGYELET” disztemetkezési vállalatot

megvettem és azt szolid és becsületes alapon tovább vezetem úgy, hogy a n. é. közönség b. bizalmát minden tekintetben ki fogom érdemelni.

Elvállalok e szakmába vágó mindennemű megbízatást; személyesen rendezem a ravatalozásokat és temetéseket helyben és vidéken diszes üveges gyász-kocsival.

Raktáron tartok dus választékban minden néven nevezendő temetkezési cikket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, u. m.: minden méretű fenyőfa-, tölgyfa-, tapétás vagy fémmel bevont és ércporsót; tüll és selyem szemfedeleket, alsólepedőket, párnákat, harisnyát, cipőket, gyászszekendőket, fejkendőket, női gyászfátyolt, karfátyolt, menyasszonyi fátyolt, mirtuszcokrokat és koszorút; keresztelő-gyertyát, vásznat és szalagot; templomi gyertyát minden vastagságban; sarkoskorut és szalagot tetszésszerűen felirattal, stb.

Elvállalok hulla-exhumálásokat és azoknak szállítását.

10—3

Előzékeny kiszolgálás!

Olcsó szabott árak!

Kérve a n. é. közönség szíves pártfogását, maradok teljes tisztelettel:
FILÓ KÁROLY, „KEGYELET” disztemetkezési vállalat tulajdonosa.

Szabó Márton utóda

cipőüzletében Gyergyószentmiklóson szerezheti be legjutányosabban a legjobb minőségű gyermek, női és férfi cipőit, hó és sárcipőit.

Nagy választék! Pontos kiszolgálás! Olcsó árak!

Tisztviselőknak, hivatalnokoknak kedvezmény!

Wimpassing márkájú hócipőim a legolcsóbbak.